

‘Ik zou niet anders willen’

Woonwagengewoners krijgen gehoor in provincie Oost-Vlaanderen

- ▶ Wonen ‘op wielen’ werd jarenlang tegengewerkt
- ▶ Cultuur woonwagengewoners vervaagt

Lieve WOUTERS

„Het woonbeleid in Vlaanderen legt al jarenlang de klemtoon op het verwerven van een eigen woning”, stelt Eddy Couckuyt, gedeputeerde voor Welzijn en Wonen in de provincie Oost-Vlaanderen. „Daarbij vergeten we dat er mensen zijn die veel liever ‘op wielen’ wonen. Wij vinden dat dit moet kunnen.” De provincie financierde een studie en de dienst Samenlevingsopbouw bracht de problematiek in kaart.

In Vlaanderen en Brussel wordt het totale aantal gezinnen van woonwagengewoners op drieduizend geschat. Van hen wonen ongeveer twee op de drie in een huis. Dat doen ze vaak omdat ze niet anders kunnen: er zijn in Vlaanderen immers standplaatsen te weinig. Ook de voorzieningen op woonwagenterreinen laten vaak te wensen over.

Wie nog wel in een woonwagen leeft, staat in haast alle gevallen op een vaste plaats. Zeven op de tien zijn Voyageurs, autochtone Vlamingen, die tot in de jaren 1960 meestal nog rondtrokken. De anderen zijn Manoesj of

Klein, maar gezellig. Manoesj Moeka Dissenbergen toont trots haar woonwagen. © Lieve Wouters

Roms. Die twee laatste groepen hebben een buitenlandse (Indiase) oorsprong, maar leven al generaties lang in ons land en spreken Nederlands als tweede taal. De motorhomes die ’s zomers door Vlaanderen trekken, zijn meestal van Franse of Britse families.

Moeka Dissenbergen is 73 en ‘stammoeder’ van de bewoners op het woonwagenterrein van

Wetteren. Van haar overgrootvader erfde ze het blinkende kruis dat ze trots om de hals draagt. Ze leidt een groep journalisten rond op het terrein en in haar woonwagen. De wielen zie je niet, maar ze zijn er wel. Er werd een muurtje rond gebouwd.

„Vanaf 1975 klopte ik geregeld aan bij het Wetterse gemeentebestuur om een terrein te voorzien.

Een burgemeester gooide me ooit gewoon zijn kantoor uit. In 1993 besliste de gemeente echter om een terrein aan te leggen. Zo kregen mijn man en ik, en onze kinderen, onze eigen woonstek. We hebben water, gas en elektriciteit. Ik heb alles wat ik moet hebben en ben gelukkig. Ik vraag me alleen af waar onze kleinkinderen zullen wonen. Het terrein is vol.”

Moeka vindt de aandacht van ons, burgers, duidelijk niet vervelend. „Ik zie iedereen graag”, zegt ze met een gulle lach. Al haar kinderen werken, vertrouwt ze ons nog toe. In de fabriek, in de bouw. „De tijd dat woonwagengewoners zich opsloten in hun eigen leefwereld, ongebonden aan tijd en ruimte, is stilaan voorbij”, zegt Hanne Couckuyt van Samenlevingsopbouw.

„Waar zullen mijn kleinkinderen wonen? Het terrein is vol”

Al vervaagt de cultuur van woonwagengewoners, de typische manier van wonen blijft ook nakomelingen in het bloed zitten. Van diegenen die momenteel in een huis wonen, wil een op de drie liever opnieuw een woonwagen betrekken, liefst op een erkend terrein. Couckuyt pleit dus voor de aanleg van meer woonwagenterreinen. Op Vlaams niveau moeten de stedenbouwkundige richtlijnen inzake de vergunning voor de aanleg van een privéterrein en voor het plaatsen van een woonwagen worden aangepast, klinkt het. Nu zijn die te zeer gericht op ‘reguliere’ woningen, waardoor woonwagengewoners moeilijk de wettelijke normen halen.

Geen last, maar lust

Verenigingsleven kost weinig, brengt veel op

Voor het vierde jaar op rij publiceerde de belangenbehartiger van het sociaal-cultureel werk FOV cijfers over het verenigingsleven. Ondanks de economische crisis staan vrijetijdsbeleving en vrijwilligerswerk duidelijk niet onder druk. Alle 130 sociaal-culturele organisaties die door de Vlaamse overheid erkend zijn, tellen samen jaarlijks tien miljoen deelnemers aan activiteiten en ruim twee miljoen leden. Daarnaast kunnen ze rekenen op de inzet van niet minder dan 200.000 vrijwilligers.

Woordvoerder Sam Deckmyn: „De aantallen blijven de laatste jaren stabiel. Het aantal vrijwilligers is zelfs licht gestegen. Hier moet je wel nuanceren: de stijging heeft te maken met de voor-

keur voor losse engagementen, in tijd en inhoud goed afgebakend. Het aantal bestuursvrijwilligers neemt daarentegen licht af.”

Onderste uit de kan

In het kader van een grote besparingsronde zette de Vlaamse overheid vorig jaar het mes in de subsidies voor het sociaal-cultureel werk. De sector wijst erop dat die subsidies de samenleving alleen maar ten goede komen.

Bij de presentatie van *Boekstaven 2011* legde econoom Wim Moesen er de nadruk op dat het verenigingsleven een belangrijke bron is van sociaal kapitaal. Dat genereert op zijn beurt welvaart, die dan weer economische prestaties bevordert. „De subsidies zijn dus wel besteed”, noteert FOV-directeur Dirk Verbist.

Tegelijk wijst Verbist erop dat de verenigingen het leeuwendeel van hun werkmiddelen op eigen kracht vergaren. Zestig procent van hun middelen komt uit activiteiten, lidgeld, giften en publicaties. „Als je de prestaties van vrijwilligers in uurloren omrekent, dan loopt de waarde in de honderden miljoenen”, stelt Verbist. Hij besluit: „Sociaal-culturele organisaties hangen niet aan een subsidie-infuus. Toch staat de financiële boog gespannen. Organisaties halen het onderste uit de kan om het bestaande aanbod in stand te houden.” (LW)

Vlaamse ‘National Trust’

Nieuwe Organisatie voor Erfgoed bundelt krachten inzake onroerend erfgoed en wil groter maatschappelijk draagvlak creëren

Ilse VAN HALST

Midden januari verenigden de drie Vlaamse erfgoedverenigingen – Erfgoed Vlaanderen, Forum voor Erfgoedverenigingen, Open Monumentendag Vlaanderen – zich tot Nieuwe Organisatie voor Erfgoed (NEO).

„NEO wil werk maken van een groter en sterker draagvlak voor ons erfgoed, meer samenwerking creëren op vlak van kennis, expertise en ervaring en organisatori-

sche versnippering in de sector tegengaan”, legt kersvers directeur Viviane Herrygers uit. NEO focust op de zorg voor het onroerend erfgoed zoals monumenten, landschappen en archeologie, maar wil ook de samenwerking tussen het roerend, onroerend en immaterieel erfgoed bevorderen.

Naar het voorbeeld van de Britse National Trust, een erfgoedvereniging met meer dan 3,5 miljoen leden, richt NEO zich uitdruk-

klijk tot een breed publiek. „We willen uitgroeien tot dé middenveldorganisatie voor de erfgoedsector: helper en spreekbuis van alle actoren op dat middenveld, gesprekspartner en inspirator voor de overheid en communicator naar en bewustmaker van het publiek. We kiezen bewust voor een verenigingsstructuur. Momenteel wordt hard gewerkt aan de afbakening en de uitwerking van de lidmaatschapsformules en aan ons aanbod.”

Religieus erfgoed

De oprichting van NEO houdt kansen in voor het religieuze onroerende erfgoed. Herrygers: „NEO wil een ondersteunende rol opnemen voor kerkfabrieken, onderwijs- en zorginstellingen en andere beheerders, onder meer op juridisch en financieel vlak, maar ook inzake initiatieven van de Vlaamse overheid zoals de nog op te maken parochiekerkenplannen.”

Het Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur (CRKC) zetelt in de algemene vergadering en in de raad van bestuur van NEO. Omgekeerd zal NEO betrokken worden bij de werking van het recentelijk opgerichte Expertisecentrum onroerend kerkelijk erfgoed in het CRKC.

De kapel Onze-Lieve-Vrouw van Steenberg is een van de elf erfgoedparels die NEO beheert. © Nieuwe Organisatie voor Erfgoed

Advertentie

GOEDKOOPSTE in zijn assortiment

Everyday sandwiches
10 stuks 450 g

€ 0,87
€ 1,93/kg

colruyt
laagste prijzen